

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ

Με το ν. 4738/2020 «Ρύθμιση οφειλών και παροχή δεύτερης ευκαιρίας και άλλες διατάξεις» εισήχθη νέο νομοθετικό πλαίσιο για τη ρύθμιση της «προπτωχευτικής διαδικασίας εξυγίανσης». Στο πλαίσιο της δικαστικής αυτής διαδικασίας ζητείται από το πτωχευτικό δικαστήριο η επικύρωση μιας συμφωνίας που συνήφθη αφενός μεταξύ του οφειλέτη – φυσικού ή νομικού προσώπου, που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα και βρίσκεται σε παρούσα ή επαπειλούμενη διαδικασία εκπλήρωσης των ληξιπρόθεσμων χρηματικών υποχρεώσεων του κατά τρόπο γενικό ή υφίσταται πιθανότητα αφερεγγυότητας αυτού – και αφετέρου της νόμιμης πλειοψηφίας των πιστωτών του ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μόνο μεταξύ των πιστωτών. Αντικείμενο της συμφωνίας αποτελεί οποιαδήποτε ρύθμιση του ενεργητικού και του παθητικού της επιχείρησης του οφειλέτη, με σκοπό τη διατήρηση, αξιοποίηση, αναδιάρθρωση και ανόρθωση αυτής.

Η διαδικασία εξυγίανσης, τόσο υπό το νέο όσο και υπό το προϊσχύον (ν. 3588/2007) δίκαιο, έχει συλλογικό χαρακτήρα, με την έννοια ότι, από τη δικαστική επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης, οι όροι αυτής δεσμεύουν το σύνολο των πιστωτών, οι απαιτήσεις των οποίων ρυθμίζονται από τη συμφωνία, ακόμη και αν δεν έχουν συναινέσει σε αυτήν.

Για τη διατήρηση της επιχείρησης του οφειλέτη, ο νόμος προβλέπει, όσο εκκρεμεί η έκδοση της δικαστικής απόφασης για την επικύρωση ή μη της συμφωνίας εξυγίανσης και για ορισμένο χρονικό διάστημα, την αναστολή μέτρων είσπραξης σε βάρος του οφειλέτη και την απαγόρευση μεταβολής της νομικής και πραγματικής κατάστασης της περιουσίας του. Επιπλέον παρέχεται η δυνατότητα στον ενδιαφερόμενο (οφειλέτη ή πιστωτή) να επιτύχει περαιτέρω δικαστική προστασία μέσω χορήγησης προληπτικών μέτρων, και μάλιστα όχι μόνο κατά το χρονικό διάστημα που εκκρεμεί η έκδοση απόφασης επί ασκηθείσας αίτησης επικύρωσης αλλά ακόμα και πριν από την κατάθεση αίτησης επικύρωσης στο δικαστήριο, εφόσον, μεταξύ άλλων, αποδεικνύεται η πρόοδος των διαπραγματεύσεων για τη σύναψη συμφωνίας εξυγίανσης.

Για τη δικαστική επικύρωση της συμφωνίας απαιτείται, σύμφωνα με το νόμο, η πλήρωση ορισμένων βασικών προϋποθέσεων, μεταξύ των οποίων, ότι πιστωτής που δεν συναίνεσε ρητά στη συμφωνία, αλλά δεσμεύεται από αυτήν εκ του νόμου, δεν θα περιέλθει βάσει της συμφωνίας σε χειρότερη θέση από τη θέση στην οποία θα περιερχόταν σε περίπτωση πτώχευσης του οφειλέτη («αρχή της μη χειροτέρευσης της θέσης των πιστωτών»), ότι η συμφωνία αντιμετωπίζει κατ' αρχήν ισότιμα πιστωτές που βρίσκονται στην ίδια θέση (όσον αφορά τον προνομιακό ή μη χαρακτήρα των απαιτήσεών τους και το είδος του προνομίου), ότι η συμφωνία δεν παραβαίνει κανόνες αναγκαστικού δικαίου κ.α.

Δεδομένου ότι η προπτωχευτική διαδικασία εξυγίανσης, όπως περιγράφεται συνοπτικά ανωτέρω, καταλαμβάνει όχι μόνο τους ιδιώτες αλλά και τους «δημόσιους πιστωτές» της υπό εξυγίανση επιχείρησης και ότι στη μεγάλη πλειοψηφία των περιπτώσεων υφίστανται οφειλές της επιχείρησης και στο Δημόσιο (συχνά σημαντικού ύψους), η εν λόγω διαδικασία έχει επίδραση στα δημόσια έσοδα και στη λειτουργία του εισπρακτικού μηχανισμού του Δημοσίου και, ως εκ τούτου παρακολουθείται συστηματικά από την Α.Α.Δ.Ε. Κατόπιν πρόσφατων οργανωτικών μεταβολών η παρακολούθηση της εν λόγω διαδικασίας γίνεται εφεξής για τις αιτήσεις

εξυγίανσης που υποβάλλονται σύμφωνα με τον ν. 4738/2020 (Α' 207) σε κεντρικό επίπεδο, από το Κέντρο Είσπραξης Οφειλών Αττικής ή την Επιχειρησιακή Μονάδα Είσπραξης κατά περίπτωση. Ο νόμος (τόσο το ισχύον όσο και το προϋσχύον δίκαιο) προβλέπει την υποχρεωτική κλήτευση του Δημοσίου στη δίκη επικύρωσης, όταν υφίστανται χρέη σε αυτό. Η εμπλοκή του Δημοσίου, ως πιστωτή, στη διαδικασία εξυγίανσης εμφανίζεται επιγραμματικά ως εξής:

- σε περίπτωση που υποβληθεί από τον ενδιαφερόμενο οφειλέτη αίτηση για συμμετοχή του Δημοσίου σε συμφωνία εξυγίανσης, με την εξέταση της αίτησης σύμφωνα με το νόμο και, σε περίπτωση αποδοχής, την παροχή ρητής συναίνεσης (με υπογραφή της συμφωνίας ή παροχή θετικής ψήφου σε ηλεκτρονική ψηφοφορία) στη σύναψη συμφωνίας εξυγίανσης, η οποία θα ισχύει από τη δικαστική επικύρωσή της,
- με τη χορήγηση στον οφειλέτη βεβαίωσης οφειλών προς το Δημόσιο, η οποία αποτελεί κατά το νόμο απαραίτητο συνοδευτικό έγγραφο για την κατάθεση στο δικαστήριο αίτησης επικύρωσης,
- με τη συστηματική παρακολούθηση της δικαστικής διαδικασίας (αίτηση προληπτικών μέτρων πριν από τη σύναψη συμφωνίας και την κατάθεση αίτησης επικύρωσης αυτής, κατάθεση αίτησης επικύρωσης, αίτηση προληπτικών μέτρων όσο εκκρεμεί η έκδοση απόφασης για την επικύρωση ή μη της συμφωνίας) και την άσκηση παρέμβασης στη δίκη (ή, κατά περίπτωση, τη συζήτηση προσωρινής διαταγής), εφόσον αυτό επιβάλλεται για τη διασφάλιση των εισπρακτικών συμφερόντων του Δημοσίου και συντρέχει νόμιμος λόγος,
- με την αποχή από τη λήψη μέτρων είσπραξης, σε συμμόρφωση με το νόμο ή με τυχόν εκδοθείσα προσωρινή διαταγή ή δικαστική απόφαση που διατάσσει προληπτικά μέτρα
- με τη συμμόρφωση στη δικαστική απόφαση που επικυρώνει συμφωνία εξυγίανσης, εφόσον από τη συμφωνία θίγονται απαιτήσεις του Δημοσίου, και την ορθή εφαρμογή των όρων της δικαστικά επικυρωμένης συμφωνίας που ρυθμίζουν απαιτήσεις του Δημοσίου και δημιουργούν υποχρεώσεις σε αυτό και, τέλος,
- με την παρακολούθηση της συμμόρφωσης ή μη του οφειλέτη στη δικαστικά επικυρωμένη συμφωνία εξυγίανσης.

Πρέπει να επισημανθεί, ότι, ειδικά όσον αφορά την παροχή συναίνεσης από το Δημόσιο σε συμφωνία εξυγίανσης, ο ν. 4738/2020, σε αντίθεση με το προϋσχύον δίκαιο, εισάγει «τεκμήριο συναίνεσης» του Δημοσίου στη συμφωνία, εφόσον διαπιστώνεται η συνδρομή ορισμένων προϋποθέσεων που θέτει ο νόμος. Στις περιπτώσεις αυτές, για τη συμμετοχή του Δημοσίου στη συμφωνία ως συμβαλλόμενου πιστωτή, δεν απαιτείται η υποβολή σχετικής αίτησης από τον ενδιαφερόμενο οφειλέτη και η παροχή ρητής συναίνεσης του Δημοσίου στη συμφωνία, κατά τα προαναφερθέντα.

Κατόπιν των ανωτέρω, σκοπός της παρούσας εγκυκλίου είναι να ενημερώσει τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Α.Α.Δ.Ε. για το περιεχόμενο των βασικών διατάξεων του νέου νομοθετικού πλαισίου (και των κανονιστικών αποφάσεων που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση αυτού), που άπτονται της είσπραξης δημοσίων εσόδων, και να παρέχει οδηγίες για την ορθή εφαρμογή τους καθώς και για τη σύννομη και αποτελεσματική συμμετοχή του Δημοσίου, ως πιστωτή, στα επιμέρους στάδια της διαδικασίας με σκοπό αφενός μεν τη διασφάλιση των εισπρακτικών συμφερόντων του Δημοσίου αφετέρου δε την επίτευξη του νομοθετικού σκοπού της διαδικασίας εξυγίανσης. Η ύλη της εγκυκλίου διαρθρώνεται ως εξής:

Εισαγωγή

1. ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ-ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ
2. ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ
3. ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΧΡΕΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ
4. ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΑΙΤΗΣΗΣ ΕΠΙΚΥΡΩΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ – ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΑΜΕΣΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΣΥΝΑΡΜΟΔΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
5. ΑΥΤΟΔΙΚΑΙΗ ΑΝΑΣΤΟΛΗ/ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΜΕΤΡΩΝ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ
6. ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ ΠΙΣΤΩΤΩΝ ΓΙΑ ΣΥΝΑΨΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ
7. ΣΥΝΑΓΟΜΕΝΗ ΣΥΝΑΙΝΕΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΣΕ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ (ΑΡΘΡΟ 37 ΠΑΡ. 2 Ν. 4738/2020)
8. ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΣΕ ΔΙΚΗ ΕΠΙΚΥΡΩΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ
9. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΣΕ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΑΙΤΗΣΗ ΟΦΕΙΛΕΤΗ ΤΟΥ – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ (ΑΡΘΡΟ 37 ΠΑΡ. 1 Ν. 4738/2020)
10. ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΣΕ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ
11. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΥΡΩΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ
12. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΙΚΥΡΩΜΕΝΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ
13. ΑΠΟΔΕΣΜΕΥΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΑΠΟ ΕΠΙΚΥΡΩΜΕΝΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ